

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Облік у зарубіжних країнах

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Облік і аудит

Код та найменування спеціальності 071 Облік і оподаткування

Шифр та найменування галузі знань 07 Управління та адміністрування

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою обліку та аудиту Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИКИ (розробник): Ступницька Т.М., доцент, к.е.н., доцент
Пчелянська Г.Б., старший викладач
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри обліку та аудиту
Протокол від «24» 06 2021 р. № 21

Завідувач кафедри Немченко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 071 Облік і оподаткування

(вказати найменування спеціальності)

Голова ради Немченко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми Немченко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «30» 10 2020 р. № 11

Секретар Методичної ради академії Мураховський В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

	Стр.
1 Пояснювальна записка	4
1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3 Міждисциплінарні зв'язки	6
1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	6
2 Зміст дисципліни:	6
2.1 Програма змістовних модулів	6
2.2 Перелік практичних занять	8
2.3 Перелік завдань до самостійної роботи	9
3 Критерії оцінювання результатів навчання	9
4 Інформаційне забезпечення	10

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» – вивчення основних питань побудови системи обліку на національному та міжнародному рівнях та основних правил фінансового обліку, що діють в зарубіжних країнах.

Методологічною основою дисципліни є загальнофілософські та загальнонаукові принципи: діалектична логіка, порівняння, аналіз, синтез.

Завдання дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» полягає в вивченні побудови системи обліку на національному та міжнародному рівнях та в вивченні основних правил та особливостей ведення бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах.

В результаті вивчення дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» студент повинен:

знати:

- сутність та перспективи розвитку облікової системи, відмінні риси та класифікацію національних систем бухгалтерського обліку різних країн, наявність та використання національних принципів та стандартів, особливості бухгалтерської професії за кордоном, особливості обліку активів та пасивів в різних країнах, форми побудови та вимоги до складання звітності в різних країнах.

вміти:

- робити порівняльний аналіз національної системи обліку України з національними системами обліку інших країн та міжнародними стандартами; орієнтуватись у перевагах та недоліках існуючої системи, орієнтуватись у фінансовій звітності провідних країн світу; використовувати накопичені знання для своєї практичної та наукової діяльності.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 071 Облік і оподаткування](#) та [освітньо-професійній програмі «Облік і аудит»](#) підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, аналізу та синтезу для прийняття обґрунтованих рішень для їх розв'язання.

ЗК3. Здатність працювати автономно та в команді з урахуванням вимог професійної дисципліни, планування та управління часом.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність бути критичним та самокритичним, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК7. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в практичній роботі за фахом та в повсякденному житті.

ЗК8. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність презентувати результати проведених досліджень.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК1. Здатність досліджувати тенденції інноваційного розвитку економіки (підприємства) за допомогою обліково-аналітичного інструментарію, робити відповідні узагальнення з метою прийняття управлінських рішень

ФК2. Здатність використовувати науково-методичний інструментарій для дослідження, формування та презентації фінансово-економічної інформації.

ФК3. Здатність підтримувати належний рівень професійних якостей та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ФК4. Здатність вести дискусію, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах рідною мовою.

ФК5. Здатність визначати обліково-аналітичну політику підприємства та формувати основні засади його обліково-аналітичної системи.

ФК7. Здатність формувати, описувати та пояснювати обліково-аналітичну інформацію в системі управління діяльністю підприємства.

ФК12. Здатність здійснювати контроль дотримання нормативних актів з методології бухгалтерського обліку та системи оподаткування, збереження і ефективного використання ресурсів.

ФК13. Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

ФК14. Здатність розуміти, інтерпретувати, досліджувати та визначати тенденції розвитку фінансової системи підприємства.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Демонструвати базові теоретичні знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових зв'язків між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 2. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування.

ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову, статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм фіксації, обробки, систематизації та передачі обліково-аналітичної інформації щодо фактів та процесів господарської діяльності підприємств, в т.ч. у зовнішньоекономічній сфері

ПРН 7. Демонструвати розуміння особливостей практики організації та функціонування обліково-аналітичної системи підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН 12. Володіти та застосовувати знання української та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

ПРН 13. Демонструвати теоретичні знання та практичні навички для формування звітності та проведення розрахунків в системі оподаткування.

ПРН 14. Вміти працювати як автономно, так і в команді, проявляти самостійність і відповідальність у роботі, використовувати в роботі етичних принципів.

ПРН 15. Аналізувати розвиток системи і моделей обліку, аудиту та оподаткування на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного підходу.

ПРН 17. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

ПРН 18. Володіти та застосовувати науково-методичний інструментарій в практичній діяльності

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – Бухгалтерський облік, Фінансовий облік, Управлінський облік, послідовні – Внутрішньогосподарський контроль, Звітність підприємства, Особливості обліку в окремих галузях.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на четвертому курсі у сьомому семестрі денної та заочної форми навчання.

**Кількість кредитів: денна ECTS- 3, годин – 90;
заочна ECTS- 4, годин – 120.**

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	38	18	20
заочна	12	6	6
Самостійна робота, годин	Денна - 52		Заочна - 108

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Змістовий модуль 1 – Міжнародні принципи і системи обліку			
1.	Національні системи обліку: поняття, класифікація, фактори впливу, моделі. <i>(Комплекс показників, які характеризують національні системи бухгалтерського обліку. Вплив соціального середовища на них. Фактори соціального середовища. Фактори, як впливають на побу-</i>	4	1

	<i>дову національної системи обліку. Фактори, причини та принципи класифікації систем бухгалтерського обліку. Класифікація за Ноубсом. Суб'єктивно-географічна класифікація. Інші види класифікацій. 10 класифікаційних груп національних системи обліку. Класифікаційні ознаки. Національні моделі обліку. Способи регулювання систем обліку. Два види регулювання обліку та звітності: законодавче регулювання та професійне самоврядування. Економічне, правове, морально-етичне регулювання).</i>		
2.	<i>Національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (Загальна характеристика і призначення стандартів фінансової звітності. Розробка стандартів бухгалтерського обліку на національному, регіональному та міжнародному рівнях. Класифікація стандартів. Національні та міжнародні організації зі стандартизації обліку. Послідовність процесу розробки міжнародних стандартів фінансової звітності. Види і загальна характеристика міжнародних стандартів фінансової звітності, їх зв'язок з національними стандартами обліку. Сфера та особливості застосування міжнародних стандартів фінансової звітності різними країнами світу).</i>	4	1
3.	<i>Методи та техніка бухгалтерського обліку (Принципи формування облікової політики в практиці зарубіжного обліку. Обліковий цикл. Послідовність циклу обробки облікової інформації: збір первинної інформації про факти господарської діяльності; аналіз кожної операції; запис економічних наслідків кожної операції в хронологічному порядку; перенесення даних до Головної книги; складання пробного балансу і трансформаційної таблиці; підготовка фінансових звітів. Сутність, призначення та основні види регулюючих і заключних проведень. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку і принципи побудови планів рахунків).</i>	2	1
Змістовий модуль 2 – Особливості фінансового обліку			
4.	<i>Особливості обліку довгострокових активів (Склад, класифікація та оцінка довгострокових активів. Розподіл вартості довгострокових активів впродовж терміну їх корисного використання. Методи нарахування амортизації основних засобів. Облік надходження основних засобів. Облік вибуття основних засобів та їх переоцінки. Облік витрат на утримання основних засобів. Сутність нематеріальних активів, їх класифікація, оцінка та облік. Облік амортизації нематеріальних активів).</i>	1	1
5.	<i>Особливості обліку товарно-матеріальних запасів (Сутність товарно-матеріальних запасів та їх види. Первісна оцінка запасів. Характеристика методів оцінки товарно-матеріальних запасів. Системи обліку товарно-матеріальних запасів: система постійного обліку запасів та система періодичного обліку запасів. Вплив методів оцінки запасів на фінансові результати діяльності підприємства за різних систем їх обліку. Методика проведення інвентаризації запасів. Оцінка і відображення товарно-матеріальних запасів у фінансовій звітності).</i>	1	–
6.	<i>Особливості обліку коштів, розрахунків та інших активів (Склад грошових коштів та порядок їх відображення у звітності. Принципи внутрішнього контролю руху готівки на підприємстві. Відображення в обліку операцій з руху грошей у касі. Документальне оформлення і порядок обліку операцій на банківських рахунках. Оцінка і відображення в обліку та звітності короткострокових інвестицій. Сут-</i>	2	1

	<i>ність дебіторської заборгованості, її види та порядок оцінки. Облік рахунків до отримання).</i>		
7.	<i>Особливості обліку зобов'язань (Види короткострокових зобов'язань та їх оцінка. Порядок відображення в обліку розрахунків з постачальниками. Облік знижок, які отримують покупці від постачальників. Зміст довгострокових зобов'язань, їх призначення та оцінка. Класифікація облігацій та їх оцінка. Характеристика інших довгострокових зобов'язань)</i>	1	–
8.	<i>Облік власного капіталу (Сутність і загальна характеристика капіталу підприємства. Залежність структури капіталу від виду і правової основи господарського формування. Облік капіталу одноосібного власника. Облік капіталу та розподілу прибутку в товариствах. Облік змін в капіталі товариства. Облік ліквідації товариства. Загальна характеристика корпорації. Облік формування та змін капіталу корпорації).</i>	1	–
9.	<i>Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація (Призначення, склад і загальна методика складання фінансової звітності. Загальні вимоги до фінансової звітності. Призначення та побудова балансу підприємства. Вимоги до розкриття та оцінки статей активів, зобов'язань та власного капіталу. Призначення та загальна побудова звіту про прибутки і збитки. Формати та методика складання звіту про прибутки і збитки. Призначення і зміст звіту про рух грошових коштів. Порядок розрахунку руху грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Методи складання звіту про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал, його призначення та методика складання. Призначення та склад приміток до фінансової звітності. Напрямки аналізу фінансової звітності. Методика розрахунку та аналіз показників ліквідності, платоспроможності і стану капіталу, оборотності (ділової активності), рентабельності).</i>	2	1
ВСЬОГО		18	6

2.2. Перелік практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Національні системи обліку: поняття, класифікація, фактори впливу, моделі	4	1
2	Національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	4	1
3	Методи та техніка бухгалтерського обліку	2	1
4	Особливості обліку довгострокових активів	2	1
5	Особливості обліку товарно-матеріальних запасів	2	–
6	Особливості обліку коштів, розрахунків та інших активів	2	1
7	Особливості обліку зобов'язань	1	–
8	Облік власного капіталу	1	–
9	Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація	2	1
ВСЬОГО		20	6

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10	38
2	Підготовка до практичних занять	12	26
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	–	14
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	30	30
5	Виконання курсового проекту (роботи)	–	–
ВСЬОГО		52	108

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – залік

Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min д/з	max д/з	Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7-й семестр						7-й семестр		
Змістовий модуль 1 – Міжнародні принципи і системи обліку								
Робота на практичних заняттях (усне опитування, розв'язання задач)	2/10	3/16	5	10	15	2	20	32
Опрацювання тем, не винесених на лекції	-/5	-/7	–	–	–	1	5	7
Контрольні роботи за темами №1–3	5/-	9/-	3	15	27	–	–	–
Виконання індивідуального комплексного завдання	15/15	17/20	1	15	17	1	15	20
Проміжна сума	–	–	–	40	59	–	40	59
Модульний контроль у поточному семестрі	20/20	31/21	1	20	31	1	10	21
Контроль результатів дистанційного модулю	-/-	-/-	1	–	–	–	10	20
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0/-	10/-	–	0	10	–	–	–
Оцінка за модуль 1	–	–	–	60	100	–	60	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 2 – Особливості фінансового обліку								
Робота на практичних заняттях (усне опитування, розв'язання задач)	2/10	3/16	5	10	15	1	10	16
Опрацювання тем, не винесених на лекції	-/5	-/7	–	–	–	3	15	21
Контрольні роботи за темами №4-6	6/-	9/-	3	18	27	–	–	–
Виконання індивідуального комплексного завдання	12/15	17/22	1	12	17	–	15	22
Проміжна сума	–	–	–	40	59	–	42	59
Модульний контроль (колоквіум)	20/20	40/41	1	20	41	–	20	41
Оцінка за модуль 2	–	–	–	60	100	–	60	100
Разом з дисципліни			60 ... 100			60 ... 100		

4. Інформаційні ресурси

Базові

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України №996-ХІV від 16.07.1999 року: за станом на 16.01.2020 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 5.05.2020 р.)

2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/> (дата звернення: 5.05.2020 р.)

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 : за станом на 16.09.2019 р. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-schetov-buhgalterskogo-1021043.html> (дата звернення: 4.05.2020 р.)

4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: за станом на 14.06.2019 р. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/msfo/msbo-1-podannya-1021217.html> (дата звернення: 5.05.2020 р.)

5. Міжнародні стандарти фінансової звітності: за станом на 14.06.2019 р. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/msfo/meghdunarodnye-standarty-finansovoy-1021501.html> (дата звернення: 5.05.2020 р.)

6. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир: ПП «Рута», 2003. 544 с.

7. Губачова О.М., Мельник С.І. Облік у зарубіжних країнах: підручник. 2-е вид., перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2012. 400 с.

8. Кочерга С.В., Пилипенко К.А. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. К.: Центр навч. літ., 2005. 216 с.

9. Лучко, М. Р., Бенько І. Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 370 с.

10. Малярєвський Ю.Д., Фартушняк О.В., Пасічник І.Ю. Облік у зарубіжних країнах: навч. посібник. Х.: Інжек, 2003. 240с.

11. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / Пер. з англ. за ред. С.Ф. Голова. К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000.

12. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2001: зміни та доповнення / Пер. з англ. за ред. С.Ф. Голова. К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2001.

13. Облік у зарубіжних країнах: конспект лекцій: навч. посіб. Львів: Вид-во ун-ту «Львівська політехніка», 2002. 88 с.

14. Облік в зарубіжних країнах: навч. посіб. / Н.С.Акімова та ін. Х.: ХДУХТ, 2016. 288 с.

15. [Ступницька Т. М., Славута О.Ю. Конспект лекцій з курсу «Облік у зарубіжних країнах» для студентів ступеню «Бакалавр», спец. 071 «Облік і оподаткування» ден. та заоч. форм навчання. Ч. 1 . Одеса : ОНАХТ, 2018. 46 с.](#)

16. [Ступницька Т. М., Славута О.Ю. Конспект лекцій з курсу «Облік у зарубіжних країнах» для студентів ступеню «Бакалавр», спец. 071 «Облік і оподаткування» ден. та заоч. форм навчання. Ч. 2 . Одеса : ОНАХТ, 2018. 49с.](#)

17. [Ступницька Т. М. Методичні вказівки та практичне забезпечення до практичних занять з курсу "Облік у зарубіжних країнах" для студентів ступеню "Бакалавр" спец. 071 "Облік і оподаткування" \(напряму підгот. 6.030509 "Облік і аудит"\) ден. форми навчання. Одеса : ОНАХТ, 2016. 25 с.](#)

18. [Ступницька Т. М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни та самостійної роботи з курсу "Облік у зарубіжних країнах" для студентів ступеню "Бакалавр" спец. 071 "Облік і оподаткування" \(напряму підгот. 6.030509 "Облік і аудит"\) заоч. форми навчання .Одеса : ОНАХТ, 2016. 12 с.](#)

Допоміжні

1. Воронко Р.М. Облік у зарубіжних країнах: навч. посібник. Львів: Магнолія 2006, 2009 744с.

2. Шандурська В.Г. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Х.: ХДАУ ім. В. Докучаєва, 2004. 244 с.

1. Навчально-методичний кабінет кафедри обліку та аудиту ОНАХТ, ауд. А-301.

2. Бібліотека ОНАХТ.

3. Одеська національна наукова бібліотека.

4. Національна бібліотека України ім. Вернадського: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

Сайти мережі Internet:

1. [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. <http:// www.dtkk.com.ua>.
3. <http:// www.liga.com.ua>.
4. <http://www.glavbukh.ua>
5. <http://www.vobu.com.ua>
6. <http://buhgalter911.com/>